

Häggsjöns Varjehanda

Årgång 4 Nummer 4

Häggsjöns Intresse och Fiskeförening

Juni 2001

Medarbetare i detta nummer:

- Ann-Catrine Henricson
- Barbro Westerholm
- Christer Nordieng
- Gunhild Westerholm
- Kurt Eriksson
- Martin Westerholm
- May-Gun Näslund
- Nils-Erik Westerholm
- Rune Westerlund

I det här numret:

Kallelse till årsmöte, dagordning o verksamhetsberättelse	2
Årsmötet år 2000, bilder	3
Nyheter från bygden	4
Klädtvätt i Häggsjön	5
Häggsjöns Elektriska Andelsförening UPA	7
Det kom en man till byn	8
Fröknarna Langelius	10
Kalendarium Mat- o Baksidan Häggsjöloppan	14
Lokala Kryset 4	15

Häggsjöns kannibaler

Storgäddan

Foto: Rune Westerlund

Gränsen för hur stora fiskar en gädda kan ta, bestäms av hur brett dess gap är, säger Anders Nilsson i en doktorsavhandling vid Lunds universitet. Ett annat påstående/faktum om gäddor är att de växer under hela sin livstid. Denna enorma krokodil (bilden) till gädda försökte troligen växa ännu mer, men gapade kanske över för mycket då den försökte svälja en 3-kilos gädda.

Gäddan hittades död i vattnet utanför Storholmen av Jacob Melin. Morfar Rune fotograferade. Tyvärr saknas uppgift om vikten på den stora gäddan.

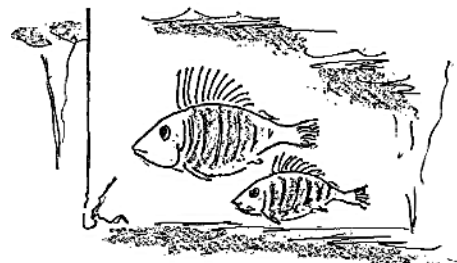
Vår (redaktionens) rekord-gädda från 1983 var på drygt 13 kilo. En lekgädda tagen i ryssja på våren.

Mycket gäddfärs och rom blev det...

Stor-Abbar'n

Mitt i sommaridyllen vill vi påminna om att Häggsjön är ett fiskeparadis även på vintern. Tänk, inga myggor, inga ormar, inga spindlar och andra kryp. Bara frisk härlig kyla.

Sten Henricson fick en aborre på 1.170 gr.på sitt pimpelspö i vintras.

Teckning: Christer Nordieng

Ännu en storgädda i Häggsjön

Foto: Sara Eriksson

7,2 kg storgädda

Gäddan på 7,2 kg var hela 75 cm lång och drogs upp av Linda Olofsson den 2:a juli 2000.

Vid kontroll så befanns den innehålla 4.630 Bq/kg Cesium 137.

Vilket är ert rekord? Har ni värre monster att visa upp? Hör gärna av er till tidningen med bild och berättelse om iakttagelser ni gjort.

Chefredaktören/utgivaren har ordet

Våra läsare uppskattar tydligen berättelser om gamla tider. Av alla som skickat in svarskupongerna med kommentarer så vill majoriteten höra mer om hur det var förr.

Sålunda har vi börjat ett tema om självhushållningen och vardagslivet som det kunde te sig förr i Häggsjö. När man idag läser om detta, så är det nästan ofattbart... Ofattbart att man kunde förbruka sådana mängder av potatismjöl i ett hushåll... Ofattbart vilket slit det innebar att göra en stortvätt efter en hel vinter...

Vidare är berättelsen om Häggsjöns Elektriska andelsförening mycket intressant. Det skulle vara kul att få

veta hur många av våra läsare som kände till att det faktiskt funnits en privat kraftstation vid Häggsjöns utlopp. Lämningarna efter den kan fortfarande beskådas... Från 1920 till 1950 fick Häggsjöborna sin elström från denna kraftkälla som sköttes helt på privat initiativ.

De första sommargästerna präglar detta nummers huvudhistoria. "Fröknarna Langelius" sommarbode i Häggsjö verkar som ett ganska modernt beteende. Men kulturkroken var förståss avsevärd på 30-talet. Och det är lätt att tänka sig in i pojkarnas motiv för att låtsas plocka smultron på banvallen... Låt er väl smaka av detta nummers matrecept

"Viltrullader - den svenska nationalrätten". När jag hörde den nämnas i ett radioprogram för inte länge sedan så hörde jag ordet siden-sås så många gånger att jag blev intresserad...

Inte förrän jag såg receptet, så förstod jag att jag hört fel och att det var Cider-sås...:-))

Väl mött på årsmötet, och följ uppdateringarna på internet av <http://www.qrt.se> samt studiecirkeln om Häggsjöns historia på <http://www.qrt.se/haggdangar/Qrt>
E-post: Kurt.Eriksson@qrt.se

Kallelse till årsmötet den 15 juli 2001 kl 11:30 på Storholmen

Packa picknickkorgen och tag gärna med något att sitta på då vi ses på Storholmen.

De som ej kommer med egen båt, hämtas kl 11:00 med flotte vid Gunnel W:s brygga.

Efter mötet underhåller Martin Westerholm

Förslag till dagordning för Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförenings årsmöte på Storholmen den 15/7 2001

1. Mötets öppnande
2. Godkännande av kallelsen
3. Godkännande av dagordningen
4. Val av mötesordförande, sekreterare samt 2 justeringsmän
5. Verksamhetsberättelsen
6. Revisionsberättelse
7. Ansvarsfrihet för det gångna året
8. Val av tre styrelseledamöter.
Ett fyllnadsval för en tid av 1 år efter avgående kassören Anna-Karin Gudmundsson (vald på två år), som tyvärr flyttar från Häggsjön.
Två ledamöter för en tid av 2 år där Kurt Eriksson och May-Gun Näslund står i tur att avgå.
9. Val av 2 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år, i tur att avgå är Edvard Eriksson och Hans Rosenkvist
10. Val av revisorer för en tid av 1 år, i tur att avgå är Birgit Magneland och Christer Nordieng
11. Val av festkommitté för 1 år, i tur att avgå är Barbro Westerholm
12. Val av valberedning (2 st) för 1 år, efter Anders Lindqvist som står i tur att avgå samt Karl Hagelin som avlidit under året
13. Övriga frågor
14. Mötets avslutande

Väl mött och välkomna till Storholmen

/Kurt Eriksson

Verksamhetsberättelse 2000 – 2001

Antalet medlemmar är nu före midsommar 77 st. En nettoökning med 7 st. Styrelsens sammansättning under året har varit:

Ordf.: Kurt Eriksson
Kassör: Anna-Karin Gudmundsson
Skr.: Kjell-Erik Näslund
Ledam: Edor Olofsson
May-Gun Näslund
Suppl: Edvard Eriksson
Hans Rosenkvist

Revisor: Birgit Magneland, Christer Nordieng
Festkom: Barbro Westerholm

Medlemsantalet i föreningen har ökat genom in- och utflyttningar av både fastboende och sommargäster. Antalet medlemmar är f.n. 77 st. I vårt register har vi dock 108 personer fördelat på 77 medlemmar och resterande intressenter som får tidningen. Det är min fasta övertygelse att vi kommer att få ytterligare medlemmar bland ännu ej kontaktade nykomlingar till Häggsjö under den kommande sommaren.

Framtiden fortfarande en öppen historia som oroar i föreningen, då inga beslut ännu tagits angående järnvägens mötesplatser, Rödberget eller förslagen om planfria korsningar i Högsnäs och Antjärn.

Beträffande de enskilda vägarna så har nu beslut tagits i kommunen om att återlämna underhållet av vägarna. Kommunen kommer årligen framöver att genomföra lantmäteriförrättningar i mån av ekonomi.

/Kurt Eriksson

Årsmötet 2000 (inte Storholmen)

På grund av det fantastiska regnandet så blev årsmötet för ovanlighetens skull förflyttat från Storholmen och hem till Barbro o Kurt i bryggstugan i Häggsjö. På förmiddagen hade vi trotsat regn o rusk för att sätta upp skyltar för att omdirigera mötet.

Förtiotvå (42) personer trängdes i gemytlig röra med picknick-korgar och glatt humör.

Årsmötet genomfördes programenligt, inkl en tips-runda utomhus mellan regnskurarna.

Efter årsmötet blev det traditionsenligt underhållning. Detta år ställde, förutom Martin Westerholm, Lars Holm från Åvike Bruk upp och berättade om

bruket, järnet och de foror som fraktades på den s.k. bruksvägen. Bruksvägen gick från Åvike via Högsnäs och Häggsjö och vidare upp mot Öje och Stigsjö.

Trots regnet så blev det ett trevligt möte, men vi ser i alla fall fram emot att årets möte kan hållas på sin rätta plats...Storholmen.

/BW

Foto: Anders Lindkvist

Underhållarna i samspråk...

Dokumentation av Häggdångers historia

Hösten 2000 inbjöd Framtidsverkstadskommittén som är en paraplyorganisation av de föreningar som finns i Häggdånger till ett möte med syftet att arbeta med idéer för att skapa ett ännu bättre Häggdånger att leva och bo i.

För att ha en bas att utgå ifrån, enades vi om att dra igång en studiecirkel för att dokumentera Häggdångers historia och den 17 mars träffades ett 25-tal intresserade för att lägga upp riktlinjer för cirkeln. Vad som mycket snabbt blev tydligt, är att detta är blir ett mycket omfattande arbete. Det finns oändligt mycket intressant att ta

fram, från bronsåldern fram till nutidshistorien.

Vi enades om att i hög grad koncentrera oss på att dokumentera levande källor till förmån för arkivarbete.

Och vi enades också om att börja med några ämnesområden:

- **Häggdångersprofiler** (personer som haft politiska eller kyrkliga uppdrag, eller sådana som på annat sätt profilerat sig)
- **Näringsliv och kommunikationer** (Visste du att det funnits fem kraftverk i socknen, eller hur vägnätet byggts ut, eller att det under en tid

fanns handelsbodar i de flesta större byarna?)

- **Äldre historia** (Det finns ett digert material om fynd och lämningar från äldre tid som skall åskådliggöras med kartanvisningar mm, så att det blir lättare att ta del av)

Ett mål för studiecirkeln är att ordna en utställning som skall visas på Bygdegårdens Dag, samt om möjligt sammanställa en skrift från det som dokumenterats under cirkeln.

/BW

(www.qrt.se/haggdanger)

Missa inte årsmötet på Storholmen den 15 / 7 kl 11:30

Läs mer om detta på sid 2

Skogsklöfverns 4H program för sommaren 2001

~~HÄSTLÄGER 1, 24-29 juni~~

~~Veckoläger med inriktning på hästar. Ålder: Från 11 år med minst 2 års ridvana. eritt. Teori om hästvård, Sköta gårdens djur, bada, leka mm
Kostnad: 1600 kr inkl.helpension.~~

~~Fulltecknat!~~

~~HÄSTLÄGER 2, 1-6 juli~~

Veckoläger för de yngre, med inriktning på hästar. På schemat: Grundläggande dressyr, voltige, hoppning, körning, allmän hästteori, sköta gårdens djur, bada, leka, baka, pyssla mm
Kostnad: 1600 kr inkl.helpension
Mer info: Malin 0611-269 04

HÄX-SPA för vuxna!

Vi kommer anordna en helg i augusti där vi provar på en massa spännade saker, såsom att göra egna hud och hårvårdsprodukter, meditation, healing, massage, lära dig om auran och mycket annat! För mer info: Lisa 073-907 66 16 .

Anmäl Dig för en vecka med helpension för endast 1600:-
Medlemsavgift endast 110:-/år, inklusive försäkring

0611 – 771 07
0611 – 770 23

Sveriges 4H:s Riksläger på Öströo i Halland 20-27 juli. Anmälan 0611-771

Klädttvätt i Häggsjön

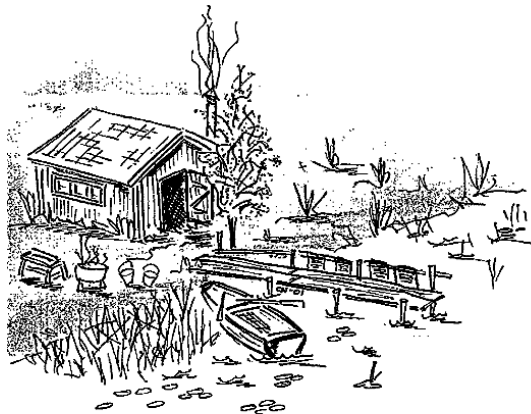
Tvätt av kläder på den gamla goda tiden...

Idag är klädttvätt något som närapå ingår i de dagliga rutinerna och kräver ingen speciell planering. Annat var det under den tid då varken indraget vatten eller mycket mindre tvättmaskin fanns. Tvätt av kläder var då en procedur som gjordes i huvudsak två gånger per år, en gång på hösten och en gång på våren, ungefär första veckan i juni. Det enda som tvättades dessemellan var lite "småttvätt", en del underkläder och babykläder som inte krävde kokning. Man kan ju tänka sig vilka mängder smutstvätt som lades på hög då familjerna oftast bestod av mor, far, kanske sex till sju barn och ett antal pigor och drängar. Man förstår också att det var en nödvändighet med välfyllda linneskåp för att få det att "räcka ihop". Tänk bara på högen med smutstvätt efter renbäddning av samtliga sängar på julaftonsmorgonen, vilket var en tradition som aldrig sveks. Att stå en hel vecka i sträck i tvättstugan var inte ovanligt.

Nere vid sjön hade man i en slänt som sluttade ner mot stranden murat in ett antal stora järngrytor på upp till 200 l. Under dessa eldades och man kunde ha flera grytor igång samtidigt. Vi stranden låg en stor timmerflotte och på den hade man ett antal stora träsåar som användes vid sköljning. Det första momentet av tvätten var egentligen att någon vecka innan man skulle börja tvätta att gå

till sjön och sänka ner träsåarna och bunkarna i vattnet fyllda med sten så att de skulle svälla och bli täta.

Tvätten samlades i säckar och lades i en "kärrskrind" och kördes ner till sjön där säckarna stälptes ur. Detta var nog det enda som var karl-

TVÄTTSTUGA VID HÄGGSJÖN.

Teckning: Christer Nordieng

göra i hela tvättproceduren. Sedan lagårn' var undanstökad på morgonen gick man ner till sjön och började med att sortera smutsvätten och lägga upp på säten i högar beroende på graden av smuts och färger. Det som var väldigt smutsigt skulle ju "smutskokas".

Tvätten blötlades kvällen före, ibland med soda blandat i blötlägningsvattnet. Därefter gjorde man i ordning lagom varmt vatten i en bunke och i stort sett allt stöttes på stötbräda. Var det förfärligt smutsigt lade man kläderna på en bänk och gick över dem med rotborsten. Innan lutkoken lades allting ett tag i en bunke i pulvervatten. Sedan kokades tvätten i omgångar och efter sköljning la-

des den upp på säten att rinna av. Strumptvätten var tidsödande, alla strumpor vändes och gnoddes på båda sidor. Alla lakan, dukar, handdukar och sängtäcken "breddes" dvs man bredde ut dem blöta på åkern till tork. "De hade ju inte stoppa na liner, och om de va lugnt då man bredde fick de blåse bra innan de blåste ihop". Det enda som hängdes på klädstreck var kläder och strumpor. När kläderna skulle tas in tog man några sämre lakan och slängde rentvätten på och gjorde knyten av och kånkade hem på ryggen.

Före 30-talet gjorde man även luten att ha vid tvätten själv. Man började elda under grytorna redan kvällen innan så att man hade en stor mängd kokande vatten. Man hade samlat björkaska från kakelugnen som man siktat för att få bort kol som fanns kvar. Det som var siktat hällades i en stor så. Över detta slogs kokande vatten. Denna röra stod sedan i ett par dygn varefter man skummade bort det som flutit upp och tog upp det som var klart och fint och silade och så var luten klar. "Du kan ge're på dä, att kläna vart ren. Så vit och fin tvätt kan man inte få nu för tin". Senare fanns lut att köpa färdig i form av en sten som låg i en plåtburk. Lagom luthalt var det när man stack ner fingret i vattnet och smakade på och det brände till på tungan. Ännu senare började luten finnas i flingform och

(Forts. på sidan 6)

Klädttvätt... forts.

detta ansågs mycket enklare. Så småningom började det finnas tvättpulver att köpa, där "Gummans" var ett vanligt märke. Det användes företrädesvis när man "smutskokade".

När all rentvätt var hemtagen skulle allt manglas och strykas. Man "drog" lakan, dukar, örngott mm och det kunde bli en tre fyra klädkorgar packade färdiga för mangling. "Morfarn" skulle dra mangeln när det blev många varv runt valsen och gick tungt tog jag över. Mangling och stryk-

ning var det sista man gjorde innan man börja städa efter att ha flyttat till bryggstuga för sommaren.

Någon gång på 30-talet byggdes en tvättstuga vid sjön. Inne i tvättstugan fanns en stor sten i ena hörnet och en öppning i golvet så att man kunde skölja inomhus och slänga upp de sköljda kläderna på stenen allteftersom. Man hade även en inmurade grytor men den som hade murat hade misslyckats på något vis så det rök in så att man kunde inte vara inne när det

eldades. Efter ett tag murades en värmare med kopparinsats in och det var en välkommen nymodighet. Den drog lite ved och det gick snabbt att få varmt vatten.

Innan tvättmaskinerna gjorde sitt intåg fanns det en sex sju tvättstugor runt Häggsjön som var i flitig användning.

*Berättat av infödd Häggsjöbo
89 år*

Tema: Självhushållning i Häggsjö

I. Tillverkning av potatismjöl

Potatismjöl var förr en betydligt vanligare ingrediens i hushållet än vad det är idag. Även om mat-hållningen inte var av det lyxigare slaget skulle det vid varje middag vara efterrätt av något slag, och vanligt var att servera kräm eller soppa. Ungefär varannan höst gjordes ca 200 kg potatismjöl. Det var inte nödvändigt att använda någon speciell sort, men Magnum Bonum var nog mest vanlig.

Sent på hösten började man med att riva rå välsköljd potatis med skal på en kvarn. "Potatisrivet" lades i vatten i stora kar och blandades och handkramades

och det som pressades ur blev foder till korna. Ingenting fick förfaras. - "Att man ha na hänner kvar, efter att stått i de den iskallvatne"

Den massa som återstod hälldes i stora träsåar. Efter ett par dagar slogs vattnet bort och en grå massa skrapades bort. Denna massa hälldes i en särskild så, det blev så småningom mjöl av "andra sortering". Sedan blandades resten av massan med vatten som fick stå ytterligare några dagar och hälldes av flera gånger. Till sist var massan blåvit och av finaste kvalitet. Massan häll- des sedan på papper på stora

plåtar som sattes på "rinkerna" till torkning. Sedan gick man och rörde om och klämde sönder stora klumpar och när allt var riktigt torrt, togs plåtarna ner och mjölet "kavlades" i plåtarna för att bli riktigt finfördelat. Därefter sikta- des mjölet och så klämdes klum- parna som var i sikten också sönder. Mjölet hälldes tillbaka på plåtarna och fick ligga och efter- torka tills det var helt torrt. - "De va en otrolig procedur, de borde ha kosta 100 kr hekto".

*Meddelare: Infödd Häggsjöbo,
född 1912*

Välkomna till Sommargudstjänsten !

Söndagen den 22 juli kl 14:00

hos Ingelill och Rolf Westerlund på Kinnekulle

Officiant: Kjell-Erik Edlund

Häggsjöns Elektriska Andelsförening upa

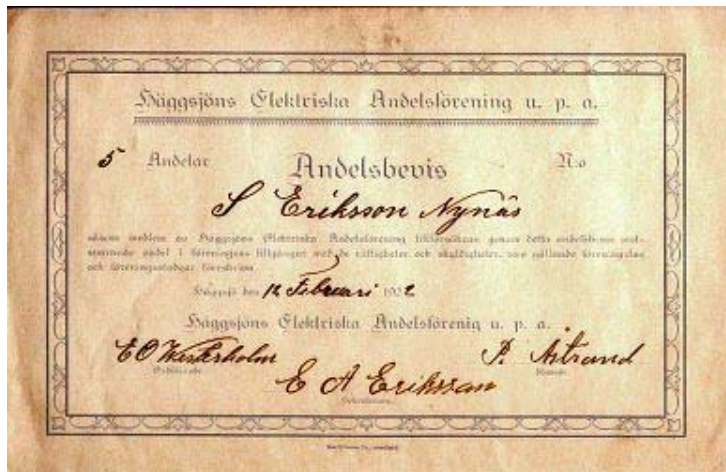
För Häggdångersbon som levde i början av 1900-talet var inte elektriciteten så främmande som man kanske kan tro. Härnösand var ju faktiskt första staden i Europa som kunde ståta med elektrisk gatubelysning. Strömmen kom från den egna kraftstationen i Gådeå-ån, vilken med tiden även levererade ström till de flesta av stadens hus.

När 20-talet närmade sig började även ytterområdena att anlägga små kraftstationer i bäckar och åar. De byar som låg efter det vattensystem som mynnar ut i Byån var inga undantag, men kravet var att man måste bygga stationerna i en viss ordning. Häggsjön var det vattenmagasin vilken skulle kunna fördela vattentillgångarna under de tider när nederbörden var låg, så därför var det nödvändigt att den första stationen skulle byggas i Häggsjöns utlopp. I Häggsjö fanns två eldsjälar, E O Westerholm och P A Åstrand som ganska snart fick Edvard Eriksson i Högsnäs och Johan Hjelm i Blanksvedjan på sin sida.

1918 började man teckna intressenter för byggandet av en kraftstation i Kammar-tjärnsbäcken. 300 lampor var ambitionen att folket i Häggsjö, Högsnäs, Kammar-tjärn och Blanksvedjan skulle teckna sig för. Varje ljuspunkt avsåg en 16 W lampa. Det visade sig att intresset var

stort, så 1919 beslöts att kraftstationen skulle byggas. Anbud infordrades från bl a ASEA i Västerås som börjat tillverka och tillhandahålla färdiga paketslösningar bestående av generatorer, turbin och regulator för små kraftverk, anpassade för små vattendrag.

Det begärdes offert på generatorer som avsåg likström på vardera 230 v med möjlighet att utvinna 460 v för motorer för bl a tröskning. Ett alternativ var på 11 hk och skulle

kosta 9 500 kronor, och skulle klara de 300 lampor som var målsättningen för att bygget skulle komma till stånd. Ett andra alternativ avsåg en turbin på 15 hk med därtill anpassad utrustning. Kostnaden för detta skulle vara 10 015 kronor. Det tredje alternativet var på hela 22 hk för en kostnad av 11 895 kronor. Man beslöt sig för det andra alternativet på 15 hk för kostnaden 10 015 kronor, vilket tillsammans med anläggandet av damm och stationshus kostnadsberäknades till 15 036 kronor. Till detta tillkom kostnader för ledningar, vilket var nästan 5 000 kronor.

Man bestämde att man skulle använda sig av koppartråd i ledningsnätet, ett dyrare alternativ än järntråd men med tanke på de långa avstånden skulle den minskade kraftförlusten tala för det dyrare alternativet.

1919 byggdes dammar, en tub på 140 m och ett kraftstationshus. Bäckens renades och sänktes 1 m från utloppet på sjön vilket skulle möjliggöra att sjön som vattenmagasin skulle kunna utnyttjas avsevärt mycket bättre. Även det mesta av ledningsarbetet utfördes, så att när inkråmet levererades av ASEA i februari 1920 med inmontering på våren samma år, kunde andelsägarna i Häggsjöns elektriska andelsförening upa slå på strömmen i det antal 16 W lampor det hade tecknat sig för.

Den första kraftstationsföreståndaren hette Horn, en sjöman som gått i land, och var torpare där familjen Kvarby idag har sitt sommarställe. Det hela förlöpte på bästa sätt tills järnvägen byggdes, och bäcken därmed kulverterades. Man gick då på den teoretiska höjd som sjön skulle ha, vilket gjorde att en del av möjligheterna att sänka den under normalvattenståndet gick förlorad. Klimatändring eller Ostkustbanan, det mesta lutar nog åt järnvägstrumman, men faktum var att det efter några år blev svårt att hushålla med

(Forts. på sidan 9)

Det kom en man till byn

En dag i augusti 1935 kom en man gående efter den gamla vägen från Mark. I handen bar han en mindre väska som innehöll bl.a. en orderbok. Mannen gick omkring i byarna och tog upp order på skor som tillverkades av skofabriken i Graninge.

När han kom fram ur skogen som skiljer byarna Mark och Häggsjö satte han sig ner på en sten och tittade mot sjön och byn. Det hade gått nästan ett halvt sekel sedan han sist var i den här trakten. Då var han dräng hos en ung bonde som hette Näslund och hade sitt hemman längre bort i byn.

- Det här är Brodal'n, kom han ihåg. Kanske mest för att namnet stod för så mycket. Bäckens som rann genom dalen hette Brodalsbäcken, det stora berget öster om dalen kallades Brodalsberget. Sjöns norra vik är Brodalsviken och kornhässjan på berghällan på andra sidan är Brodalshässjan.

Den gamla landsvägen han gick efter kallas Norrstigen. Den var på sin tid den viktigaste vägen från Stockholm och norrut. Här har färdats märkliga män, kvinnor, kungar och vetenskapsmän. Med säkerhet har Carl von Linné åkt skjutsvagn här och sett denna vackra by, sett prästkragar och blåklockor på dikesrenen och hört taltrasten i buskarna på åkerhamrarna intill vägen.

Solen stod högt på himmelen. Det hade gått några timmar, några gårdar och kilometer sedan morgonkaffet. Bäst att ställa sig in på ett besök i den närmast bebodda gården som låg ca 500 meter längre fram. Husbonden i den gården hette Näslund och visade sig vara son till den Näslund som han varit dräng hos för femtio år sedan. Han kom fram

lämpligt till elva-kaffet och det uppstod ett intressant samtal om hur det varit och hur det är nu i byn...

Lundgren tackade för gott kaffe, rågrödsmörgåsar och en ovanligt trevlig pratstund. När han sedan kom ut på vägen igen hade han glömt att sälja några skor, men fått så mycket annat i stället.

Nästa gård han kom till var Lars Erik Eriksson's. Här var det inte lätt att känna igen sig. Den gamla gästgivargården var borta. En ny mangårdsbyggnad var uppförd, likaså en ladugård. En kraftig karl kom gående från "lillbynningen". Det måste vara Erikssons mågen som Näslund berättat om...

- Joo, det är jag som är bonde här nu och jag heter Westerholm. Lundgren frågade efter Eriksson och om han levde?
- Jodå, han är kry och några år över åttio. Han gör en del småsysslor, hugger och bär ved och så...

Lundgren berättar om sitt ärende och de går in i bryggstugan där man bor på sommaren. Westerholm har två hemmavarande pojkar, tretton och sjutton år, och Westerholm beställer skor till vardera. Lundgren tar fram orderboken och pojkarna ställde ena foten på bokens blad och Lundgren ritade runt foten för att fabriken skulle kunna tillverka en lagom sko.

Lars Erik Eriksson kom in för att dricka kaffe och fick en glad hälsning från Lundgren. Eriksson kom ihåg Lundgren, och många gamla minnen kom fram. Lundgrens husbonde Näslund hade stått i "spetsgård'n" vid sista avrättningen vid Kallbäcken. Då berättade Eriksson att han själv

som tolv-åring varit där och tittat på. Det var dramatisk förr i tiden även för barn...

Tiden drog ut och det blev middagsmat och han tackade ja till att få sitta med och äta. Lundgren undrade om det fortfarande odlades på Storholmen?
- Nä, nu är det hästbete och ibland fårabete. Ja det är andra tider nu...

Lundgren tackade för sig och fortsatte Norrstigen söderut. Åstrand, en ny torpare som inte fanns i Häggsjö på 1880-talet, beställde skor.

Sedan gjorde han en avstickare till Näslunds där han varit dräng. Det var roligt att återkomma. Husbonde nu, var sonen som också hette Erik. Han hade endast döttrar, men grannens son Torsten Westerholm friade till Annie, äldsta dottern. Så gården blir nog kvar i slakten.

Mot aftonen fortsatte Lundgren sin vandring. När han kom till Sjöviken, funderade han.

- Skall jag gå mot Bruksvägen till Högsnäs, eller skall jag fortsätta Norrstigen mot Krånge?
- Jag går nog mot Krånge, så får jag se hur det ser ut vid Kallbäcken också...

En bra augustidag var till ända. När han gick över Kallbäcken så lämnade han Häggsjö och Ångermanland bakom sig för den här gången.

/MW

Gåtan 1:

Avnjutes ofta på torsdagsbord används i förgiftad version... vid kungamord

Gåtans lösning finns på sista sidan...

Häggsjöns Elektriska... forts

vattnet, så att kraftstationen kunde utnyttjas på det sätt som man tänkt sig. Det medförde att man i Högsnäs hade en omformarstation där man drog en likströmgenerator med en växelströmsmotor för att kunna leverera ström morgon och kväll till det övriga nätet. Högsnäs hade då övergått till växelström från Högfallets kraftstation.

Vad man frapperas av och beundrar mest när man tittar i de gamla handlingarna som så väl belyser vår tidigare generations liv och leverne, är vilken fantastisk möteskultur de här människorna hade. 100-tals mötesprotokoll finns bevarade från epoken Häggsjöns elektriska andelsförening upa ända från projektet presenterades som idé 1918 till slutet 1950 när stationen brann ner. Kassaböcker och

kvitton berättar om samtliga transaktioner som gjorts fram till den sista försäljningen av den begagnade kopparledning.

En del namn återfinns hela tiden. E O Westerholm fungerade som ordförande vid praktiskt taget varje möte, och i de flesta protokollen kan man läsa att PA Åstrand eller Edvard Eriksson föreslog, och mötet bestämde att E O Westerholm skulle beställa, undersöka eller verkställa beslutet till nästa möte. Ja, det finns mycket att berätta om denna för bygden så viktiga händelse. När fotogenlampan och karbidlampan blev prydnadssaker... Om alla vedermödor med blötsnö och höststormar som nära nog raserade det ganska vecka ledningsnätet, så att man fick gå man ur huse för att reparera.... När tjä-

dertuppar, vilket det fanns gott om på den tiden flög av någon tråd så att ljuset slocknade... Vid sådana tillfällen låg i regel en söndagsmiddag i form av en präktig tjädertupp och väntade på reparatören. Det förekom även att någon ål förirrat sig in i turbinen så att vattentillströmningen stoppades. För det sägs att Häggsjön före kraftstationernas tidevarv var en mycket bra sjö att fånga ål i.

Jag slutar denna berättelse om tiden som varit, med att rikta en tacksam tanke till eldsjälarna i den generation som till stor del på ideell väg åstadkommit saker som inte nog går att värdera, och som haft stor betydelse för vår bygds utveckling.

/NEW

Nyårsafton 2000

Efter manfallet 1999 då det inte blev något möte på Storholmen (många trodde kanske att Storholmen skulle gå under vid milleniumskiftet...), så återupptogs den mångåriga traditionen med korvgrillning och glögg.

Man kom på skidor, på scooter eller till fots. Härligt väder, lagom kallt och en glad stämning - Storholmen lever vidare in i 2000-talet...

Kom ihåg nästa nyårsafton, vid ca 11-12-tiden på dagen så ses vi igen !

Foto: Qrt

**Skall Du snickra på stugan i sommar ?
Kolla först med Din lokala leverantör av trävaror**

**Sågade o hyvlade
Trävaror
till bra priser**

Varför åka över ån efter vatten ? Jag har mycket av det Du vill ha till stugbygget i sommar

/Sven Eriksson

Erikssons Träförädling
Säbro, Sörmark 6
871 93 HÄRNÖSAND
Tel: 0611-740 39
Mob: 0706- 75 76 17

Fröknarna Langelius

Bland de första att upptäcka Häggsjöbygden som rekreationsområde var fröknarna Langelius.

Tidigare hade endast familjerna Helge Lundgren på Näset, Gunnar Näslund uppe på Häggsjöbyn och Schönning på Antjärnssidan hade insett sjöns förträfflighet för det ändamålet. När Statens järnvägar 1937 annonserade ut banvaktstugan vid Nynäsviken till försäljning nappade de två systrarna på möjligheten att bli ägare till ett lantställe med en sagolik sjötomt fast den tyvärr låg lite väl nära järnvägen.

Huset var flyttat dit någon gång i slutet av 1800-talet. Det hade ursprungligen stått på en plats mellan Göranssons och Anders Westerholm på andra sidan sjön. Huset har, vilket dock är för mig hittills obekräftade uppgifter, under en tid varit handelsbod. Ett ställe där ortsbor och järnvägsrallare bland annat kunde köpa sina stovvästar och gummi-stövlar, och det välsignade nitritimpregnerade amerikanska fläsket som inte ställde några fordringar på kylskåp eller andra avancerade förvaringsplatser. Fläsket kunde näst intill räknas som basföda för det arbetande folket.

Dit flyttade systrarna under sommarhalvåret från sin lägenhet vid domkapitlet i Härnösand och blev genast accepterade av ortsborna. De var hurtiga och trevliga, klädseln kanske var lite ovanlig; långbyxor på damer såg man annars bara på trösklogen,

men det fanns ju bilder i veckotidningarnas skvallersidor som visade att det förekom ute i vida världen. Damer som körde bil var om möjligt ännu mer sällsynt, men det gjorde minsann "gammeljäntorna på Nynäs". De

Foto: Qrt

kallades så i folkmun. Men här är det på sin plats med ett par tillrättalägganden:

- Banvaktstugan hade aldrig varit banvaktstuga. Ingen banvakt hade någonsin bott där. Däremot hade den, från det att järnvägen byggdes fram till 1935 när kustlandsvägen lades ner, fungerat som bostad till den bomvakt som skötte bomarna över riksvägen. När den epoken var slut sålde SJ huset.

- Likaså var gammeljäntorna bara till hälften gammeljäntor. Den äldre hade varit gift, till och med två gånger. Utseendet var så fulländat att man kunde tro att hon hörde till filmens värld. Likheten med Rita Hayworth var slående. Henne var de flesta bekant med eftersom hon med tillsammans med Gustav V och Edvard Persson satt på de flesta utedassen. Jag menar nu naturligtvis som väggdekoration. Den yngre av de två hade däremot ut-

seendet inte för sig. Omåttligt lång, glasögon á la flaskbottnar, kuttryggig och platt som en plankan, var hon sin systers raka motsats. Men ett trevligt och vinnande sätt gjorde att hon i det långa loppet framstod som kvinnan med stort K. Till professionen var hon sekreterare på en av stadens banker, och nämnas kan att hon vid ett inofficiellt SM för bankfolk, blev två i både maskinskrivning och stenografi. Diplomen för detta var hon mycket stolt över och dessa hade hedersplatser hemma i vardagsrummet. Hennes förhållande till karlar var dock säkert obefintligt, och man kan nog på gode grunder förmoda att hon var oksyst.

Några veckor varje sommar kom systrarnas broder från Göteborg på besök. Brodern tycktes ha ett omåttligt utpräglat kvinnotycke, för varje sommar hade han en ny kvinna vid sin sida, och det var inte några vanliga fruntimmer han omgav sig med utan de raffigaste varelsor man kunde tänka sig. Sminkade från topp till tå med smycken och ringar både på armar och ben. En väldigt ovanlig företeelse på dessa breddgrader.

Under dessa veckor förvandlades Nynäsviken till ett veritabelt nudistläger. Sällskapet föredrog att tillbringa tiden tillsammans helt nakna. Endast den yngre systemen dolde att hon ingenting hade att dölja med ett svart arrangemang av rysch och psych runt överkroppen. En kompis från Malviken, vars pappa hade en laxkutter på vilken han tillbringade den största delen av sommarlo-

Fröknarna Langelius... forts

ven, påstod att just så där såg en ruskprick ut - för sådana hade han sett ute på grynnorna.

Det hade blivit populärt bland mina kompisar att med en mugg i handen låtsas plocka smultron på banvallen. Däruppifrån hade man en vidunderlig utsikt över tomten. Kurt, som suttit kvar i skolan ett par år och därför var äldre än oss andra, kom varje dag när solen sken. Stig som var lite yngre plockade faktiskt ett och annat smultron. Detta Sodom och Gomorra hade samma dragningskraft på banvakten som spikade, baxade och kilade rälsen från morgon till kväll så att han till sist kom på så bra fot med damerna att han tillbringade fulvädersdagarna med att spela Bismark med dem. Det hela slutade efter några år med att hustrun for ifrån honom till en sjuk släkting i Sundsvall. Men när släktingen sedermera dog flyttade hon hem varpå banvakten sökte och fick en annan sträcka att bevaka. Sedan levde de lyckliga i alla sina dagar.

Jag skall berätta en episod från en fettisdag i början på 40-talet. Kartverket hade låtit hugga upp en gata genom hela Sverige för vissa mätningar som skulle utföras. Med jämna mellanrum byggdes ett torn. På Skorvhättan hade man byggt ett förskräckligt högt torn, säkert 20 m. Den här vintern hade den långa brodern från Göteborg tagit några dagars vintersemester för att tillsammans med en alldeles ny kvinnobekantskap tillbringa den i hos systrarna i Härnösand. På fettisdagen for man ut till lantstället för att åka skidor. Det höga tornet på Skorvhättan som syntes vid omkring skulle beskådas, och väl framme ville väl brodern imponera på sin nya dambekant genom att klättra upp i tornet.

Klättringen upp gick bra, men

väl uppe var modet slut och han drabbades av någon slags svindel, för så fort han tittade över räcket så kräktes han. Ganska snart gick det upp för sällskapet att de befann sig i en krissituation. Brodern skulle inte för egen maskin kunna ta sig ner på jorden igen. Till råga på allt höll han på att frysa ihjäl, tunt klädd som han var efter skidturen, dröjde det inte länge innan han skakade så att hela tornet vibrerade

Undertecknad som var hemma från skolan, för man var det på fettisdagarna på den här tiden, fick se den förmodligen oksyssta komma åkande på skidor med en förskräcklig fart. Det bara ångade om henne och de tjocka glasögonen var totalt igenmurade, det var en gåta att hon överhuvudtaget kunde se något. Det var inte heller svårt att se att hon var nästan skrämmd ifrån vettet och när hon till sist återfick tal förmågan frågade hon om far var hemma. Det var han inte och väntades inte hem förrän sent på kvällen.

Hon berättade om broderns prekära situation och undrade om jag trodde att jag kunde fira ner honom med ett rep, såsom man på höstarna hissade upp sädeskärvarna i de kornhässjor som på den här tiden fanns på varje bondgård. Jag ställde mig tvivlande till projektet, dels för att repet var för kort, dels för att brodern var för tung och jag för lätt, men jag lovade att ta repet och följa med upp till tornet. Den yngre systemen förklarade att hon skulle hämta varmare kläder och varm dryck och därefter åkte vi upp till Skorvhättan.

Där var paniken nära förestående. Brodern kräktes, systemen grät och älskarinnan frös så att sminket började flagna på kinderna. Det gjordes ett paket av

kläderna som tillsammans med den varma drycken bands fast på mig, och med den ena ändan av hässjerepet fastknutet runt midjan anträdde jag den långa klättringen uppför himlastegen. Väl uppe mötte mig en makaber syn. Där låg den långa brodern mitt på plattformen och frös så att tänderna skullrade. Likblek i ansiktet och håret, som annars var omsorgsfullt och finurligt lagt för att dölja flinten, hade nu alldeles förlorat sin åsyftade verkan. Håret stod som en sky runt den stickade mössan och liknade mest ett verktyg som sotarna rengör skorstenen med.

Efter att ha fått i sig lite varm dryck och fått på sig lite varma kläder, började några av livsandarna återvända. Men så fort han tittade ner mot marken kräktes han igen. Men befinnandet blev bättre och tankeförmågan började fungera hos hela sällskapet. Någon föreslog att vi skulle vänta tills det blev mörkt innan vi skulle försöka oss på nedfärden. Förslag väcktes att vi skulle sjunga allsång medan vi väntade vilket var ett mycket bra förslag. Brodern visade sig vara en suverän sångare. Såväl "Härlig är jorden" som "Alpens ros" samt ett flertal Evert Taubevisor fanns på repertoaren.

När mörkret infann sig var stämningen på katastrofplatsen ganska god och med blicken stadigt fäst på vintergatan och sjungandes Marlene Dietrich's "Klar liksom en stjärna", anträdde nedfärden. Det hela gick bra, och efter en stund återförenades hela sällskapet på moder jord under stort jubel.

När sommaren kom så kom även brodern tillbaka, nu med en ny kvinna vid sin sida...

Att systrarna inte var några fjol-
lor vilka som helst, framgår av

(Forts. på sidan 12)

Fröknarna Langelius... forts

följande. Domkyrkoförsamlingen sade upp hyresavtalet för dem på den gård där de var födda och hade bott större delen av sitt liv. Huset skulle rivras och ge plats åt en ny lokal. Systrarna hörde sig för om att få överta huset mot att de forslade bort det. Det fick de, och det till och med helt gratis. En tomt införskaffades på Brännan varefter en husflyttningsfirma kontaktades som fick i uppdrag att flytta huset till den nya grunden, för övrigt det största projekt av detta slag som genomförts i privat regi i den här staden.

Allt gick bra. Det enda intermez-

zot inträffade i flickskolebacken då en batteriradio, som stod placerad på fönsterbrädan i det öppna fönstret på andra våningen, ramlade ut. Den stod där för att arbetarna skulle kunna höra nyheterna och andra program i det sparsamma utbudet. Radion gick som man säger i "tusen bitar".

Delarna samlades ihop i en handtagspåse och förärades mig. Tanken var väl att det skulle vara höjden av lycka för en grabb i den åldern att få så mycket fantastiska delar och så var det också. Men faktum var att jag uppskattade påsen mera. Den

var från Paul U Bergström, PUB, varuhuset där Greta Garbo arbetat som skobitråde, då under namnet Greta Gustavsson. Hon var min stora idol och så är det nog än idag.

Nu är systrarna för länge sedan borta, samma sak med den konditor som övertog sommarstället efter dem. Den nuvarande ägaren tvingas förmodligen att sälja till Banverket, vilka ämnar riva idyllen för att ge plats åt en väg för dem som bor på västra sidan järnvägen.

/NEW

Blivande författare?

Sigrid Westerholm

som går första året i gymnasiet har under våren kammat hem två priser i novelltävlingar.

För en novell i en tävling som Länstrafiken i Västernorrland utlyste vann hon första pris, vilket innebär att hon får bjuda sina

klasskamrater på valfri resa per tåg inom Sverige.

När Sundsvalls kommun utlyste en novelltävling med temat "Sundsvall och romantiken" vann Sigrid andra pris och kammat hem 1 500 kr.

Kanske får vi i HV den äran att läsa något av hennes alster i ett senare nummer.

Gåtan 2:

Lustiga hattar, sjunga
sånger, roliga lampor,
liknar nån sorts rit,
bästa färgen rosa,
kryddad med nitrit
Några tycka bra an-
ledning dricka sprit
Flesta äta med god
aptit
Andra tycker bara
lukta skit

Gåtans lösning finns på sista sidan...

thomas

Bil & Backup

Lindomsböle 28
871 91 HÄRNÖSAND
0611 -771 00, 070 - 328 08 98

Jag har generösa öppettider och hjälper er då ni är lediga och har tid. Jag hjälper er

med allt som gäller bilen, även lackeringar till mycket bra priser.

Jag har en företagsbackup där företagare kan leja in mig vid behov.

Oavsett typ av uppdrag - tveka inte att höra av Dig. Jag är öppen för det mesta och lämnar gärna förslag på lösningar.

Flugfiske

Passa på lär dig i sommar

*Endags eller kvällskurser
teori och praktik*

Regnbåge 1 - 3 kg

*Camp Blanksvedjan
Kalle Stattin.*

Tel. 0611-740 97 / 070-664 81 41

Järnvägsinfo

Ådalsbanan byggdes 1890-1925. När den så småningom skall bli en sammanlänkning mellan Ostkustbanan och Botniabanan krävs en upp- rustning, vilken skall vara klar till 2008. Prognosen trafikmängd år 2010 uppskattas till 40 tåg per dygn.

Den del som går genom Häggsjö berörs då det finns planer på att lägga in en mötesstation som innebär att det skulle bli dubbla spår från ca 250 m norr om Lundtjärn nästan ända till den plats där järnvä-

gen korsar Häggsjöbäcken.

En sån här åtgärd skulle få många negativa konsekvenser för både boende och natur, såsom problem att korsa järnvägen och inverkan på bebyggelsen i området som redan idag har mycket begränsat utrymme mellan sjö, väg o järnväg. Även buller och vibrationer kan öka efter ombyggnaden.

Banverket kommer emellertid enligt utsago att beakta om kommunen har något sakska-

för att en mötesstation inte bör utföras, varför det är viktigt att agera och påverka kommunen att ställa sig negativ till en mötesstation.

Mer information finns att tillgå på internet:

<http://www.banverket.se>

Klicka på Projekt och välj först "Mellersta banregionen" och sedan Ådalsbanan. Där finns kartbilder, och broschyrer i PDF-format kan laddas hem för utskrift.

Camp Blanksvedjan

1-10 Kamp

◊ Blåsrör

◊ Yxa

◊ Luftpistol

◊ Kast med älgskit

◊ Tomahawk

◊ Luftgevär

◊ Slangbella

◊ Lasso

◊ Kast med boll

◊ Pilbåge

Kombinera arbete med lek, träning och ledarskap.

Stärk gruppkänslan! Gammal som ung!

Exklusiva aktiviteter:

- Flugfiskeutbildning i damm med 1-3 kg regnbågslax, - Naturstig (teori o praktik), - Hinderbana, - Hästar (ridning, vagn), - studiebesök i slöj- verkstaden

För konferensen finns overhead och blädderblock, sittplatser för ca 75 personer. Möjlighet till övernattnig för 60 personer i 20-mannatält.

Välkommen med förfrågan och bokning!

Perfekt för...

◊ Klassfesten

◊ Kick-Off

◊ Födelsedagen

◊ Firmafesten

◊ Fotbollslaget

◊ Möhippan

◊ Grabb / Tjej- gänget

◊ Allmänheten

**Camp Blanksvedjan Antjärn 33, 871 91 Härnösand Tel/fax 0611-740 97
Mob.tel: 070-664 81 41 e-post: carl-axel.stattin@telia.com**

Svenskt hantverk med tradition

Svepaskar i olika former och storlekar
Sirliga knivar med metall/silver-inlägg.
Gör ett studiebesök i slöjdværkstaden och
passa på att lösa Dina presentbekym-
mer...

Se adress och telefon ovan

Namn o Nytt - Familjesidan

Kalendariet – Vad händer och när?

- Janne Vängmanspelet: 27 o 29/6 kl 19:00, 30/6 o 1/7 kl 14:00
- 1 / 7 Saltericafét i Barsviken öppnar för säsongen. Öppet 12—20
- 14 / 7 Slått'ans-bal på Häggdångers Bygdegård
- 18 / 7 Torpkväll Janne V med Bengt "Bengan" Jansson, kl 19:00
- 15 / 7 Årsmötet på Storholmen, kl 11:30
- 22 / 7 Sommargudstjänst på Kinnekulle, kl 14:00
- 28 / 7 Auktion Janne V. torpet kl 11:00. Visning fr kl 10:00
- 28 / 7 Barsviksdagen "Sommarmarknad"
- * **Festkommittén i Häggsjön jobbar febrilt för en sommar fest i slutet av sommaren. Tid o plats meddelas senare**
- Birgitta's bagarstuga i Dalund – alla torsdagar i juli
- 4H aktiviteter, se separat program sid 4
- 12/8 Slätter på Muggårdsängen kl 10:00. Naturskyddsföreningen bjuder på fika. Medtag lie eller räfsa.
- Okt Bygdegårdens dag med middag och dans på kvällen i oktober
- Dec I början av december julmarknad på Bygdegården

Rätt lösning på krysset nr 3, år 2000

Grattis till **Hasse Selanders** tredje raka korsord. Han var inte först denna gång, men dock först med *rätt* lösning även om marginalen var hårfin.

Viltrullader, den svenska nationalrätten

8 skivor vilt- eller nötfransyska
alt innnanlår à 70 g
8 skivor bacon
200 g blandsvamp
1 stor gul lök, 1 äggula
2 msk ströbröd
1 msk fransk senap
salt och peppar
2 dl köttbuljong
2 dl torr äppelcider
smör eller margarin till stekning

Till såsen:

1 gul lök
1/2 syrligt äpple
2-3 msk vetemjöl
1 dl grädde
äppelcidervinäger
salt och vitpeppar
2 msk smör

Till servering:

ca 300 g av säsongens grönsaker
t ex morötter, palsternacka, kål-
rot, rotselleri, haricots verts
2 dl frysta lingon
4 msk strösocker
1-2 msk matolja

Banka ut köttet till tunna skivor
Skär bacon i små tärningar och stek i en
torr, het panna. Låt rinna av på ett hus-
hållspapper. .

Hacka löken fint och skär svampen i små
bitar. Fräs löken och svamp i smör i en
stekpanna .

Blanda svamp- och lökfräset med bacon och
tillsätt äggula, ströbröd och senap. Smaka
av med salt och peppar. Fördela fyllningen
på köttskivorna och rulla ihop. Fäst med
tandpetare.

Slå över buljong och cider. Brässera under
lock tills köttet känns mört.

Såsen: Hacka löken och tärna äpplet. Fräs
i smöret i en kastrull. Pudra över mjölet
och rör om. Späd med skyn från rulladerna.
Vispa tills såsen är helt slät och sjud ca 5
minuter.

Sila såsen och tillsätt grädden. Sjud upp
igen. Smaka av med äppelcidervinäger, salt
och peppar. Såsen skall ha en fin äppel-
brytning.

Till servering: Ansa och skär grönsakerna
i stavar och sjud i lättsaltat vatten med lite
socker och en klick smör till lagom tugg-
motstånd.

Hetta upp olja i en stekpanna och häll i de
frysta lingonen. Strö över 4 msk strösocker
och rör om.

Servera rulladerna med såsen, kokt pota-
tis (gärna mandel-), grönsakerna och de
varma lingonen.

Häggsjö-loppan

Önskas:

Överblivna medar till en
Orsa-spark
Ring Kinnekulle 0611-770 91

Moped/er köpes. Allt är av intresse.
Defekter inget hinder
Ring: 070/580 36 39

Erbjudes:

MB Compact och 123-delar samt
div. övriga MB-delar säljes.
Ring Bill, 0705-93 83 73

Trädfällning på tomten ? Ring
Kjell-Erik på 0611-770 23

"Tjälskott från Granliden"

Njut denna småkaka till sommarkaf-
fet och glöm alla dåliga vägar från i
våras...

150 gr margarin
1 dl (drygt) socker
3 dl (knappt) vetemjöl
3/4 tsk bakpulver
1 tsk kanel, 1 tsk kakao

Arbeta samman till en smidig
deg. Forma till små bollar, ca 30
st. Lägg bollarna på bakplåts-
papper. Tryck ett hål med ett
finger. Grädda i 10-12 min vid
200 grader. Passa dem väl så att
de inte blir för mörka!

Ann-Catrine Henricson

Rönnbärdricka

5 l rönnbär
5 l vatten, helst trefaldighetsvatten
4 kg socker
1 flaska smultronsaftextrakt

Rensa och tvätta bären, mixa
Bär och vatten kokas i 10 minuter
Sila först i durkslag, sedan i silduk
Saft och socker kokas i 5 minuter,
skumma. Låt svalna och häll i ekstrak-
tet, Häll på flaskor.

Lokala krysset 4 - något att bita i för de bitna...

1	2	3	4		5	6	7	8				9	10		11	12	13
14					15							16				17	
		18		19					20	21		22		23			
						24		25								26	
27	28		29		30								31			32	
33							34		35		36	37	38				
39			40			41					42					43	
44					45		46	47		48						49	
50			51										52	53	54		
55		56			57			58				59					
60				61				62		63						64	
65							66								67		
			68				69					70		71			72
73		74		75				76			77		78				
79			80			81			82			83					
		84				85					86						87
88						89			90	91						92	
					93					94							GW

Vågrätt:

- 1 Är vår kung
- 9 Anbud
- 14 Luft
- 15 Gudinna
- 17 Utslagsplats
- 18 Anagramnamn
- 20 Är blå
- 24 Där har varit Café
- 26 Före Eriksson
- 27 Förolämpa
- 31 Spel
- 32 Organisation
- 33 Knalle
- 34 Dagsverkaren
- 39 Gräs
- 40 Vrist
- 42 Underhåll
- 44 Vill nog fången
- 45 Krökt
- 49 Ej in
- 50 Francium
- 51 En av många står i Häggsjö
- 52 För de små
- 55 Bäva
- 57 Erik Andersson
- 58 Finns i påse
- 59 Är guld (sägs det)
- 60 Hög grad
- 62 Hoppas Astra-ägare på

- 65 Megära
- 66 Finns i dosa
- 67 Paddla
- 68 Armod
- 69 Omaka
- 70 Flyter i hav
- 73 "fru Ejder"
- 75 -- och fasa
- 76 Upphöja
- 78 Ståd
- 79 Finns enkel och dubbel
- 82 Overklig
- 84 Offerplats
- 85 Sjö
- 86 Är segrare
- 88 Avslöjade
- 89 Tenn
- 90 Förknippas med Kalle
- 92 Rede
- 93 Bädd
- 94 Absidet

Lodrrätt:

- 1 Har resande
- 2 I skala
- 3 Kärlek
- 4 Vite
- 5 Ridddar orden
- 6 Nickel
- 7 Sluddra
- 8 Älva
- 10 Agenda
- 11 Är först
- 12 Redbar
- 13 Pyrometer
- 16 Amin
- 19 Krona
- 20 Mats Nord
- 21 Tröja
- 22 Löfte
- 23 Demonen
- 24 Ej få
- 25 Flod
- 28 Dryg
- 29 Segelbåt
- 30 Smutsades ner
- 35 Efterrätt
- 36 fd statsminister
- 37 Helig tjur
- 38 I salt
- 41 Vina
- 43 Färg
- 46 Sportjournalist

- 47 Rund sal
- 48 Göteborgsposten
- 53 Hat
- 54 Lantan
- 56 Är kola
- 59 Klöv
- 61 Hundras
- 63 Koral
- 64 Folkslag
- 66 Hörs i lövskog
- 67 Bryter
- 71 Balar
- 72 Traska
- 73 "lokal Elvis"
- 74 Pulka
- 77 Skådespelare
- 80 Lönnskrift
- 81 I ramsa
- 83 Hälsar på
- 87 Hed
- 91 Natrium

Lösningen skickas till:
 Redaktionen c/o Kurt Eriksson
 Box 180
 178 23 EKERÖ

Rätt lösning medför hedersomnäm-
 nande i nästa nummer och ev. pris.
 Glöm inte ange Din adress.

Namn: .....
 Adr: .....
 Postnr: ..... Ort .....

Ordförande: **Kurt Eriksson**
Adress: Oxbergsv.7
178 32 EKERÖ
Tfn: 0708-66 66 07, 0611-771 24
Sekreterare: **Kjell-Erik Näslund**
Adress: Häggdänger, Häggsjö 46
871 91 Härnösand
Tfn: 0611-770 23
Kassör: **Anna-Karin Gudmundsson**
Adress: Grönkullav 11 G
871 60 Härnösand
Tfn: 0611-197 19 / 0611-742 22

Häggsjöns Varjehanda
Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Box 180
178 23 EKERÖ
Tfn: 0708-66 66 07
Fax: 0708-66 66 08
E-post: Info@qrt.se

Vi finns på nätet!
<http://www.qrt.se/haggsjo>
<http://www.qrt.se>
<http://www.qrt.se/haggdangar>

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Föreningen grundades 1948 för att tillvarata fiskerättsinnehavarnas intressen och för att på bästa sätt främja och utveckla fisket och fiskevården för dåtida- och framtida generationer i Häggsjön.

Föreningen har efter ombildningen 1990 utvidgats till att bli en intresseförening för samtliga medlemmar som bor och verkar kring Häggsjön och har intresse i sjöns välmåga.

”För Häggsjön, genom tiderna”

Glöm inför nästa nummer:

- Ditt förslag / bidrag till innehåll
- Dina frågor, undringar om bygden m.m
- Köp o Sälj på Häggsjö-loppan
- Ditt företags sponsor-annonser

Rätt svar på gåtorna:
Artsoppa, resp Surstömning

Vi vill gärna ha Dina synpunkter på Häggsjöns Varjehanda

Detta är vårt andra nummer av Häggsjöns Varjehanda och inför ev. fortsatta nummer skulle vi gärna vilja ha Din åsikt om denna form för information om gamla och nya tider samt händelser runt Häggsjön.

Vad tycker Du om detta nummer av Häggsjöns Varjehanda ?

- Mycket bra, önskar läsa fler
 Det är OK, varken bra eller dåligt
 Tycker inte att denna form av

Vad vill Du att Häggsjöns Varjehanda skall innehålla ?

- Mer om gamla tider och de som
 Gammalt och nytt, Gärna
 Aktuella frågor som: Vad händer

Hur ofta skulle Du vilja läsa Häggsjöns Varjehanda ?

- En gång per år
 När ny information av intresse för
 Aldrig mer, det räcker med detta

Är Du själv beredd att bidra med material och inlägg till Häggsjöns Varjehanda ?

- Gärna, har material för nästa
 Inte för närvarande, kanske senare
 Nej, läser helst vad andra skriver

Kommentarer (skriv gärna mer på ett extra papper):

Namn _____

Adress _____
_____

E-post: _____

Telefon _____

Skicka Din åsikt till:

Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Box 180
178 23 EKERÖ

PS Även om Du inte besvarar frågorna, så önskar vi att Du hjälper oss att uppdatera medlemsregistret genom att skicka in namn, adress, tel.nr (hem o till stugan) samt e-post-adress för er som har sådan.